

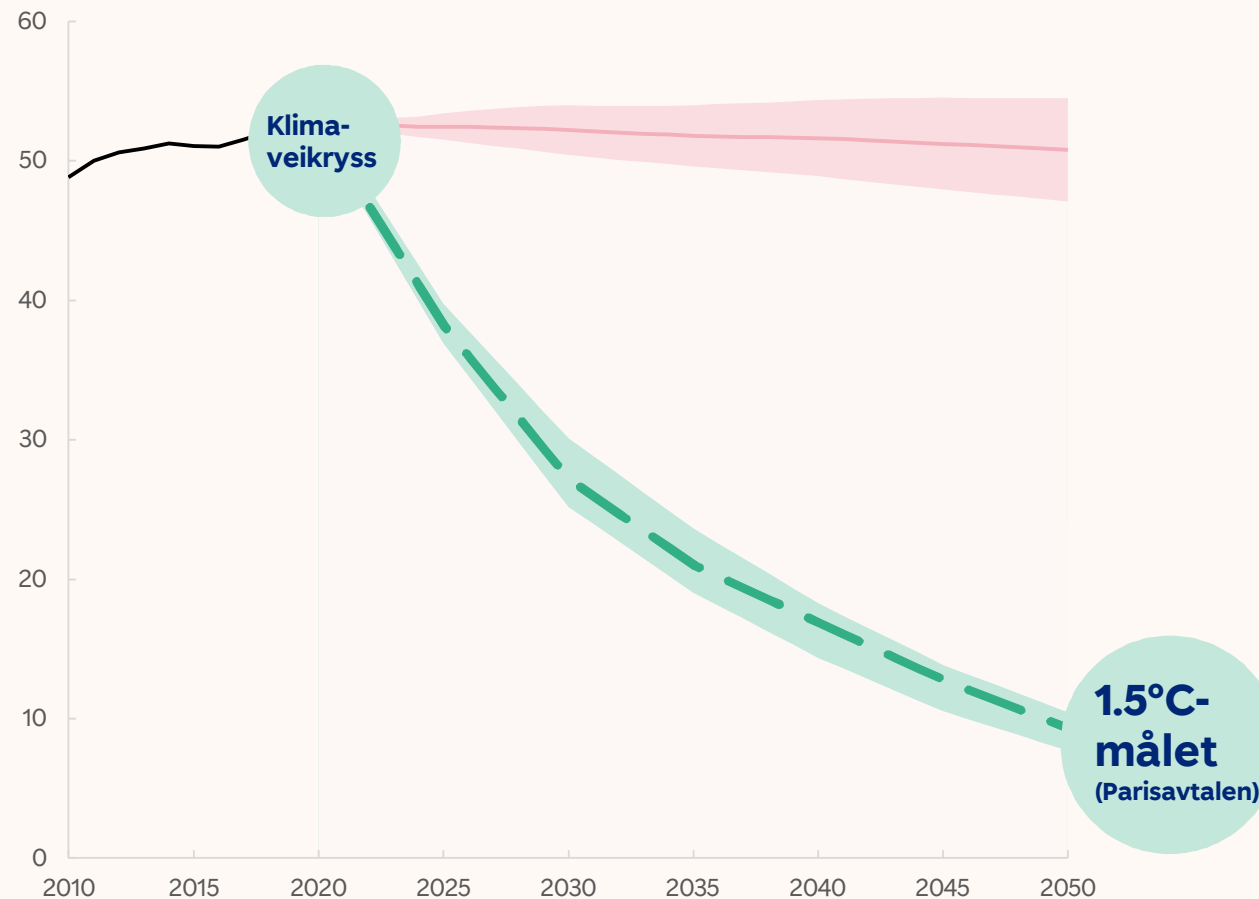
Bærekraft

konkurranseskraft og lønnsomhet.

Bærekraftig omstilling av næringsliv og samfunn skal gjøre Norge til et lavutslippsland innen 2050.

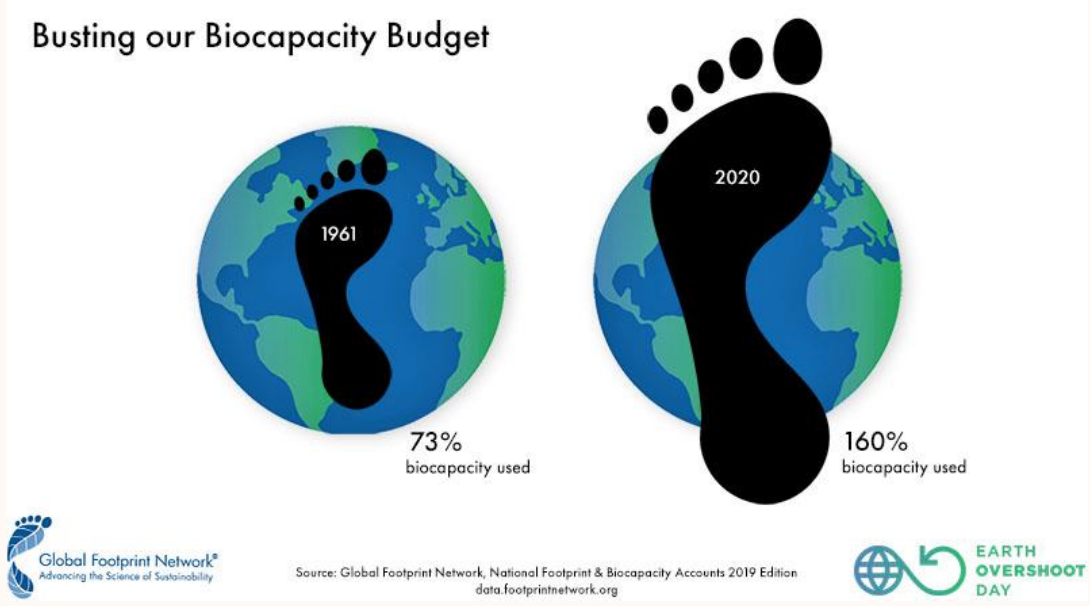
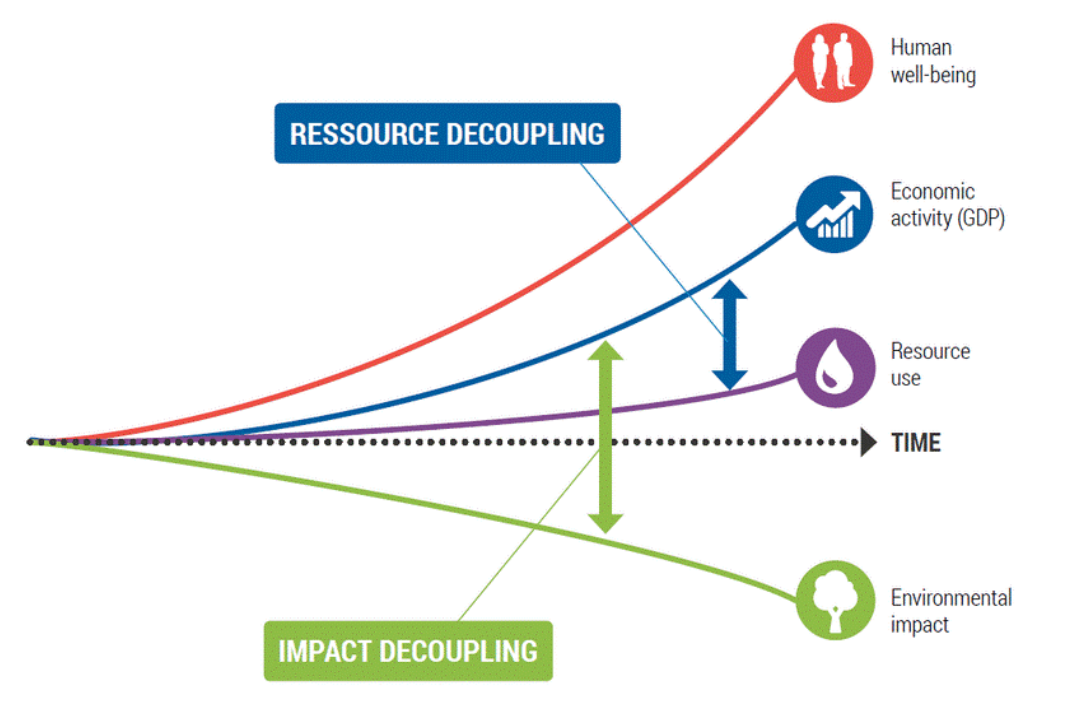
Årlige, globale klimagassutslipp,
milliarder tonn CO₂-ekvivalenter

Å være i tråd med Parisavtalen betyr å

- å bidra til å holde global oppvarming under 2 °C
- **helst ikke over 1.5 °C**

Vi må frakoble velstandsveksten fra ressursbruk og klimapåvirkning.

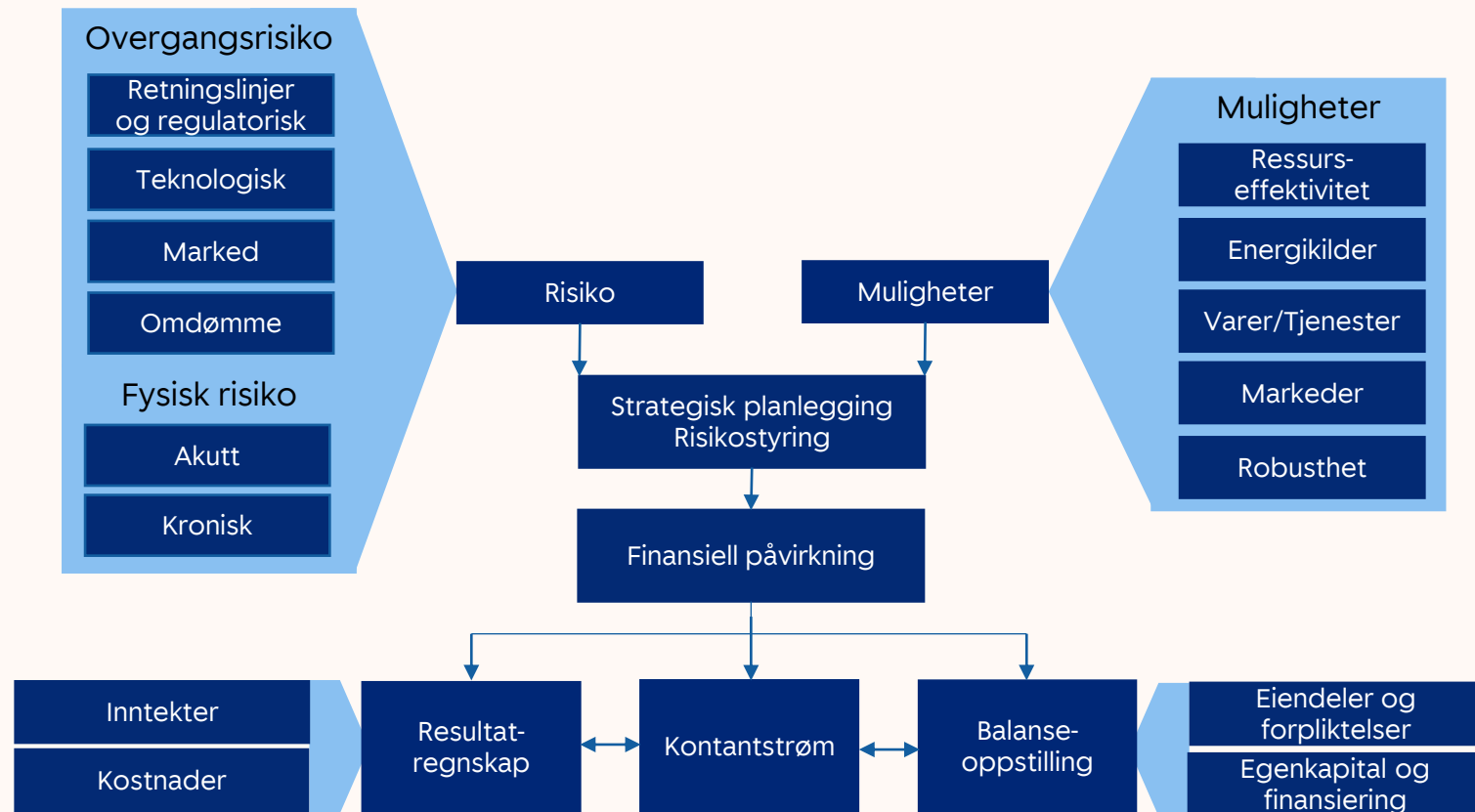
Bærekraftig omstilling av næringsliv og samfunn skal gjøre Norge til et lavutslippsland innen 2050.

- Politisk vedtatt at vi skal bli et lavutslippsland innen 2050 (Klimaloven § 4, 01.01.18).
 - 90% – 95% reduksjon i utslipp.
- Vi må **omstille** oss til et samfunn hvor vekst og utvikling gjøres innenfor klodens bæreevne.
- Det grønne skiftet markerer en overgang til mer klima- og miljøvennlige produkter og tjenester
- Dette vil kreve
 - innovasjon, omstilling og investeringer for å skape arbeidsplasser og bedrifter
 - næringer hvor økonomisk vekst ikke ødelegger klima og miljø

Rockström, J., W. Steffen, K. Noone, Å. Persson, et.al. 2009. Planetary boundaries:exploring the safe operating space for humanity. [Ecology and Society 14\(2\): 32](#)

Omstillingen betyr å håndtere risiko, men gir også nye muligheter.

Det grønne skiftet fører med seg nye krav for norsk næringsliv – bærekraft blir license to operate.

Myndighetene og finansinstitusjonene stiller nye krav til handling og rapportering for å nå sine mål.

- EU-lovgivning treffer norske foretak
 - Bærekraftsdirektivet (CSRD) setter krav for rapportering
 - Vil gjøre svært mange selskaper rapporteringspliktig på bærekraft – de største først.
- Ny eierskapsmelding legger opp til et grønt og aktivt statlig eierskap – samtlige foretak skal ha vitenskapsbaserte nullutslippsmål.
- Oljefondet vil be om dokumentasjon på hvordan man skal nå netto null innen 2050 med vitenskapsbaserte mål.
- Banker og finansinstitusjoner måles av sine eiere og myndigheter på hvor grønne investerings- og utlånsporteføljene er

Norske bedrifter vil måtte forholde seg til krav direkte, eller via kunder og andre interessenter.

Rapportering som grunnlag for beslutninger

Hvordan ser fremtiden ut, sett fra et rapporteringsperspektiv?

- Global Reporting Initiative (GRI)
- Task Force on Climate-Related Financial Disclosures (TCFD)
- **Task Force on Nature-Related Financial Disclosures (TNFD)**
- Greenhouse Gas Protocol (GHG-protocol)
- Nordic Sustainability Reporting Standard (NSRS)
- Åpenhetsloven
- EUs Green Deal
 - Taksonomien
- Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD) blir norsk lovgivning.
 - European Sustainability Reporting Standards (ESRS) vil være gjeldende for store finansielle foretak fra FY2024.

Bærekraft integreres i årsrapporten, og blir en sentral del av virksomhetsstyringen

Det er 3 funksjoner som ivaretas av en god bærekraftsrapport

1. Det er et konkret dokument som sikrer at det lovpålagte er i boks.
2. Rapporten skal være kompetansehevende – gjennom internt deltakelse og eierskap.
3. God rapportering kommuniserer virksomhetens nåværende status og videre arbeid med bærekraft.

2023: SpareBank 1 SMN omfattes av taksonomien

- Det de fleste forbinder med EUs Green Deal er EU Taxonomy. Taksonomien er et klassifiseringssystem som øremerker hvilke økonomiske aktiviteter som er å anse som bærekraftige og ikke.
 - Finanssektoren vil framover måtte prioritere bærekraftige aktiviteter i sine investeringer, långivning, kunderådgivning og investorerinformasjon.
- For å defineres som en bærekraftige økonomisk aktivitet skal aktiviteten:
 - Bidra vesentlig til en eller flere av de bærekraftige målene satt i taksonomiens art. 9
 - Reduksjon av klimaendringer
 - Klimatilpasning
 - Bærekraftig bruk og beskyttelse av vann- og marineressurser
 - Overgangen til en sirkulær økonomi
 - Hindring og kontroll over forurensning
 - Beskyttelse og gjenoppretning av biologisk mangfold og økosystemer
 - Ikke føre til vesentlig skade på noen av de øvrige målene (DNSH).
 - Være i tråd med øvrige tekniske screeningkriterier.

2023: SpareBank 1 SMN omfattes av taksonomien forts.

- SpareBank 1 SMN (og øvrige norske banker) vil bli målt på andelen kapital som er utlånt til «grønne» selskaper (Green Asset Ratio).
- For å tiltrekke seg de «grønne» kundene, tilbyr bankene lån med lavere rentesatser. Bedrifter som oppfyller spesifiserte bærekraftsmål kan forvente rentebetingelser som per 2022 er rundt 25-75 basispunkter lavere enn markedsrenten.

Vår metaanalyse:

- Utviklingen vil forsterke seg i løpet av de neste årene. «Grønne» selskap vil oppleve at bankene konkurrerer om å låne ut kapital med gunstigere avtalevilkår, mens selskap med «brune» forretningsmodeller vil kunne oppleve at prosessen med å innhente investeringskapital tillegges et nytt lag med kompleksitet som vil gjøre kapitaltilgangen både vanskeligere og mer kostbar.

Grønn eller brun obligasjon (finansiering)*

Mange banker har et «grønt rammeverk» som må tilfredsstilles for å få grønne bedriftslån.

For at et lån skal kvalifiseres som grønt må midlene brukes til å finansiere prosjekter som eksempelvis bidrar til reduserte klimagassutslipp, energieffektivisering eller klimatilpasning.

- Eks bygg:
 - BREEAM - minste nivå «Very good»
 - LEED - minste nivå «Gold»
 - Energiklasse A eller B
 - renovering/oppussing av bygg som fører til en årlig reduksjon av energibruk (m²-basis) på minst 30%

* SpareBank 1, DNB, Danske Bank, Nordea og Handelsbanken.

Energi & klimaregnskap

Et regnskap som viser en fullstendig oversikt av selskapets eget klimagassutslipp (GHG-utslipp).

Alle utslipp av klimagasser regnes om til CO₂-ekvivalenter og oppgis i tonn CO₂ (tCO₂e). Summen av alle utslipp kalles organisasjonens fotavtrykk.

Energi- og klimaregnskapet tar utgangspunkt i tre nivå (scopes) som består av direkte og indirekte utslipp:

- Scope 1 representerer utslippskilder tilknyttet egne driftsmidler.
- Scope 2 gjelder indirekte utslipp knyttet til innkjøpt energi.
- Scope 3 gjelder indirekte utslipp fra innkjøpte varer eller tjenester.

SpareBank 1 SMN-konsernet
Energi- og klimaregnskap 2022

Energi- og klimaregnskap

Endringene i klimagassutslipp kan oppsummeres i fem punkter:

1. Vi har i 2022 samlet inn primærdata på elektrisitet
2. Aktiviteten vår har i 2022 økt sammenlignet med 2021
3. Vi har i 2022 estimert utlånsporteføljen vår ihht. PCAF
4. Vi har inkludert og estimert flere regnskapskonti⁶
5. Vi har endret beregningsmetodikk

Som et steg i vår forbedring har vi i 2022 gjennomført en modellendring fra Klimakost EU28 til Klimakost FIGARO. Modellendringen fører til betydelige utslippøkninger i Scope 3 oppstrøm, og vi har delt inn endringene i «Reelle utslippsendringer» og «Utslippsendring av modellendring»⁵.

Basisåret (2019) er beregnet med like forutsetninger som rapporteringsåret for å til enhver tid muliggjøre en konsistent sammenligning.

1. Se side 9 for forklaring av Klimakost FIGARO-modell
2. Se side 9 for forklaring av Klimakost EU28-modell
3. Klimagassutslipp på «Lønnstakere (boliglån)» er estimert basert på finansierte bygg.
4. Kun 6,8 av 12,1 mrd. av utlånsporteføljen til SpareBank 1 Finans Midt-Norge AS er inkludert. Gjelder lån/leasing til fossilbiler.
5. Se side 6 for oversikt over reelle utslippsendringer og utslippsendring av modellendring.
6. Nye utslippsberegnete konti har økt utslippet (oppstrøm) i 2022 med 2 077,38 tCO₂e.

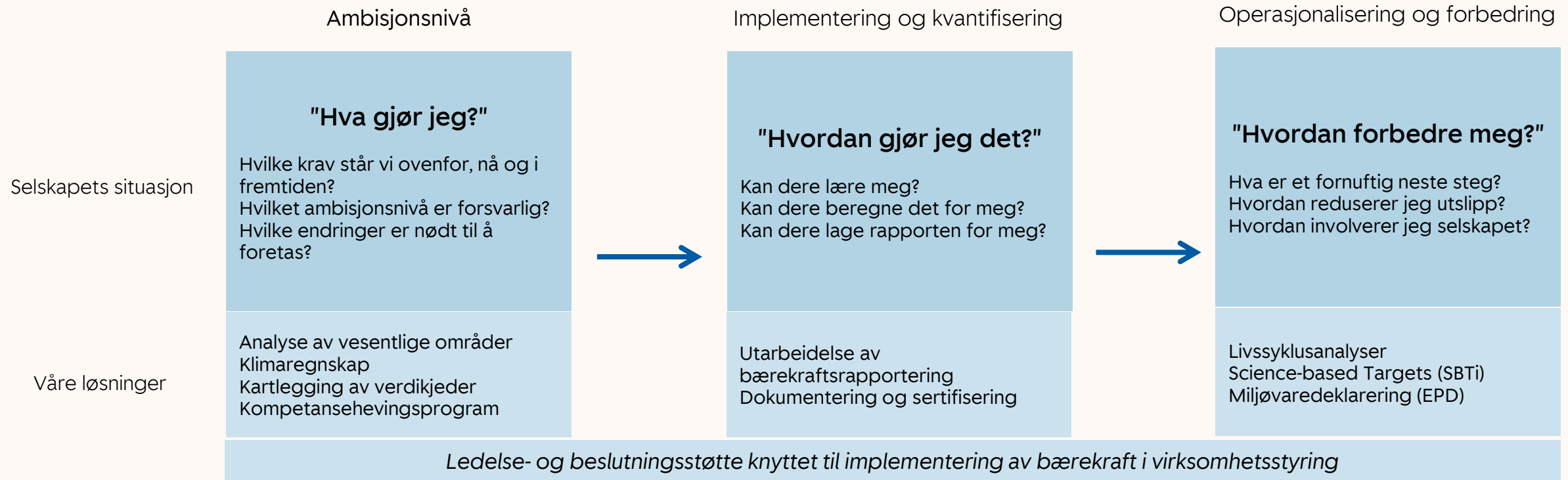
SpareBank 1 SMN-konsernet	Basisår (2019)	Fjorår (2021)	Rapporteringsår (2022)	Endring 2022 / 2021	Målsetning 2030	Endring 2022 / 2019
Scope 1 GHG-utslipp						
	Klimakost (FIGARO) ²	Klimakost (EU28) ¹	Klimakost (FIGARO) ²			
Total netto Scope 1 GHG-utslipp (tCO₂e)	0	0	0	0	0	0
Scope 2 GHG-utslipp						
Netto megawatt-timer (MWh) forbrukt	5 707,10	5 650,03	5 757,74	1,91 %	2280,77	0,89 %
Total netto lokasjonsbasert Scope 2 GHG-utslipp (tCO₂e)	776,2	768,40	783,05	1,91 %	310,18	0,89 %
Total netto markedsbasert Scope 2 GHG-utslipp (tCO₂e)	2 260,0	2 288,26	1 898,09	-17,05 %	903,19	-16,01 %
Scope 3 GHG-utslipp						
Total netto Scope 3 oppstrøm GHG-utslipp (tCO₂e)	22 127,03	11 294,67	20 145,35	78,36 %	8842,79	-8,96 %
Kjøpte varer og tjenester	15 408,39	9 423,58	15 872,21	68,43 %	6157,77	3,01 %
Kapitalvarer	1 913,61	620,26	1 490,44	140,29 %	764,75	-22,11 %
Transport og distribusjon	761,80	314,51	364,19	15,80 %	304,45	-52,19 %
Avfall som følge av operasjoner	29,13	28,75	35,69	24,12 %	11,64	22,51 %
Forretningsreiser	4 014,09	907,56	2 382,82	162,55 %	1604,18	-40,64 %
Total netto Scope 3 nedstrøm GHG-utslipp (tCO₂e)	N/A	1 020 051,62	1 076 599,37	5,54 %	N/A	N/A
Finansierte utslipp	N/A	1 020 051,62	1 076 599,37	5,54 %	N/A	N/A
Jordbruk og skogbruk	N/A	478 168,46	544 194,41	13,81 %	N/A	N/A
Fiske og fangst	N/A	59 324,31	38 158,43	-35,68 %	N/A	N/A
Havbruk	N/A	14 340,68	14 842,38	3,50 %	N/A	N/A
Industri og bergverk	N/A	28 355,77	28 228,29	-0,45 %	N/A	N/A
Bygg, anlegg, kraft og vannforsyning	N/A	6 132,46	9 387,96	53,09 %	N/A	N/A
Varehandel, hotell- og restaurantvirksomhet	N/A	18 498,17	21 740,27	17,53 %	N/A	N/A
Sjøfart og offshore	N/A	157 741,22	219 144,30	38,93 %	N/A	N/A
Eiendomsdrift	N/A	5 885,08	6 411,93	8,95 %	N/A	N/A
Forretningsmessig tjenesteyting	N/A	16 465,73	16 175,59	-1,76 %	N/A	N/A
Transport og annen tjenesteytende virksomhet	N/A	192 935,52	134 548,53	-30,26 %	N/A	N/A
Offentlig forvaltning	N/A	1,86	1,25	-32,98 %	N/A	N/A
Øvrige sektorer	N/A	6 487,93	5 126,77	-20,98 %	N/A	N/A
Lønnstakere ³	N/A	16 366,56	15 565,56	-4,89 %	N/A	N/A
Lån/leasing av fossile biler ⁴	N/A	19 347,86	23 073,70	19,26 %	N/A	N/A
Totale GHG-utslipp						
Totale GHG-utslipp (lokasjonsbasert) (tCO₂e)	N/A	1 032 114,69	1 097 527,78	6,34 %	N/A	N/A
Totale GHG-utslipp (markedsbasert) (tCO₂e)	N/A	1 033 634,55	1 098 642,81	6,29 %	N/A	N/A

Hvordan begynner man?

- 1) **Bærekraft inn som punkt på agendaen i styret og ledelsen**
- 2) **Start med å forstå det store bildet**
 - Hvordan påvirkes dere av kommende reguleringer?
 - Hvilke krav stiller interessenter (kunder, samarbeidspartnere, leverandører, ansatte og potensielle ansatte) i dag?
 - Hvordan vil disse kravene være i fremtiden?
- 3) **Sett et ambisjonsnivå** for rapportering og implementering av bærekraft
 - Hva gjør sammenlignbare selskaper i deres bransje?
- 4) **Implementer** rapportering og **kvantifiser** målbare størrelser
 - Skap et beslutningsgrunnlag tuftet på gode data
 - Kvantifiser, fastsett og overvåk utvikling i nøkkeltall over tid
- 5) **Operasjonaliser og forbedre**
 - Samarbeid og partnerskap for å redusere klimafotavtrykk og skape grønn vekst
 - Hvordan kan dere utvide eller omstille deres drift til å bli mer bærekraftig?

Vi i SpareBank 1 Regnskapshuset har god erfaring med å bistå kunder av ulike størrelser fra start til slutt

Omstilling til det grønne skiftet vil opprettholde og øke konkurransekraften

Kontakt detaljer:

Fredrik Schjetne Bekken

Rådgiver bærekraft

Bærekraftsrapportering- og rådgivning

Telefon: 941 59 440

fredrik.bekken@smnregnskap.no

SpareBank 1 Regnskapshuset SMN AS